

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA

NAZIV PROPISA

FINANSIJSKI SPORAZUM IZMEĐU VLADE CRNE GORE I EVROPSKE UNIJE, KOJU PREDSTAVLJA EVROPSKA KOMISIJA, ZA PROGRAM „RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA“ 2012-2013 U OKVIRU INSTRUMENTA ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Finansijski sporazum se zaključuje između Vlade Crne Gore i Evropske unije, koju predstavlja Evropska komisija, u cilju sprovođenja Operativnog programa Razvoj ljudskih resursa 2012-2013 (u daljem tekstu OPRLJR) čiji nacrt je usvojen od strane Vlade Crne Gore 29. martu 2012. godine, a zvanično usvajanje od strane Evropske Komisije uslijedilo je 18. oktobra 2012. godine. Ovaj Sporazum upotpunjava tehnički, zakonski i administrativni okvir i sadrži detaljne i posebne odredbe koje se odnose na upravljanje, nadgledanje, evaluaciju i kontrolu u skladu sa kojima će se Program realizovati, a u skladu sa Uredbom Komisije (EZ) br. 718/2007 od 12. juna 2007. godine kojom se sprovodi Uredba Savjeta (EC) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) (u daljem tekstu Uredba o sprovođenju IPA-e) i Okvirnim sporazumom između Vlade Crne Gore i Komisije Evropskih zajednica o pravilima za saradnju koja se odnose na finansijsku pomoć EZ Crnoj Gori u okviru sprovođenja instrumenata pretpristupne pomoći IPA zaključen 15. novembra 2007. godine.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Finansijski sporazum ima za cilj da:

- utvrdi odredbe kojima Crna Gora kao država korisnica prihvata pomoć Zajednice i saglasna je sa pravilima i procedurama koje se tiču izdataka iz takve pomoći;
- utvrdi uslove u skladu sa kojima se upravlja sa tom pomoći, uključujući relevantne metode i odgovornosti za sprovođenje Operativnog programa razvoj ljudskih resursa 2012-2013

Osim toga, Finansijski sporazum podržava opšti cilj koji se odnosi na pripremu Crne Gore za pristupanje Evropskoj uniji, a time i korišćenje Strukturnih fondova, kao i opšti cilj OPRLJR koji se odnosi na promovisanje održivog razvoja ljudskih resursa, modernizacije i razvoja sistema obrazovanja za obuke i istraživanja u Crnoj Gori u skladu sa politikom i standardima EU sa posebnim fokusom na zapošljivost mladih, kako bi se Crna Gora pripremila za sprovođenje i upravljanje većim iznosom sredstava koja će Crnoj Gori biti dostupna nakon pristupanja Evropskoj uniji.

Navedeni cilj definisan je u skladu sa prioritetima Strateškog okvira usklađenosti koji je zasnovan na nacionalnim strateškim dokumentima, kao i dokumentima koji se odnose na proces evropskih integracija Crne Gore, tj. Višegodišnjem indikativnom planskom dokumentu za Crnu Goru 2012-2013 i relevantnim sektorskim strateškim dokumentima, a u konsultaciji sa svim zainteresovanim stranama u Crnoj Gori i uz podršku međunarodnih eksperata angažovanih na pripremi ovog dokumenta od 2010. godine do njegovog usvajanja od strane Vlade Crne Gore 29. marta 2012. godine, a 18. oktobra iste godine od strane Evropske komisije.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

n/a

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Za realizaciju OPRLJR 2012-2013 i ispunjavanja postavljenih ciljeva, uspostavljena je Oprativna struktura za IPA IV komponentu (OS) koju čine:

- Ministarstvo rada i socijalnog staranja, kao institucija u kojoj se nalazi rukovodilac Operativne strukture, kao Tijelo odgovorno za Operativni program i Tijelo odgovorno za prioritete ose i mjere u oblasti tržišta rada i zapošljavanja i socijalne inkluzije, naročito se odnoseći na prioritete i mjere 1.1, 3.1, 4.1 i 4.2;
- Ministarstvo prosvjete, kao Tijelo odgovorno za prioritete ose i mjere u oblasti obrazovanja, naročito se odnoseći na mjeru 2.1;
- Ministarstvo nauke, kao Tijelo odgovorno za prioritete ose i mjere u oblasti istraživanja i inovacija, naročito se odnoseći na mjeru 2.2;
- Ministarstvo finansija – Direktor za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU), kao Implementaciono tijelo (IB).

Programom su postavljena četiri osnovna cilja:

- Povećanje djelotvornosti mjera aktivne politike zapošljavanja u cilju unaprijeđenja pristupa zaposlenju i zadržavanja zaposlenja;
- Unaprijeđenje sistema obrazovanja i istraživanja radi postizanja njegove bolje povezanosti sa privredom; i
- Unaprijeđenje pristupa tržištu rada za ugoržene grupe povećanjem zapošljivosti, i
- dodatni cilj koji se odnosi na pružanje tehničke podrške u cilju jačanja institucionalnog kapaciteta crnogorske državne uprave na nacionalnom i na lokalnom nivou kako bi se obezbijedilo efikasno upravljanje i sprovođenje Programa.

U skladu sa navedenim ciljevima, u OPRLJR su definisane prioritete ose i mjere sa indikativnim prihvatljivim operacijama:

Prioritetna osa 1 - Efikasne i inkluzivne mjere aktivne politike zapošljavanja / Mjera 1.1. - **Podrška sprovođenju najdjelotvornijih mjera tržišta rada za kvalitet radne snage i zapošljavanje.** Kroz ovu mjeru predviđene su dvije indikativne prihvatljive operacije: (1) obuka Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i Biroa rada za pripremu i izradu projekata na lokalnom nivou (kroz ugovor o pružanju usluga) i (2) dodijela bespovratnih sredstava (grantova) kako bi se podržali projekti za povećanje zapošljivosti nezaposlenih lica kroz obuke i zapošljavanje.

Prioritetna osa 2 - Unapređenje znanja, vještina i kompetencija za zapošljivost i konkurentnost /Mjera 2.1. - **Podrška unapređenju uslova za razvoj kvalifikacija u stručnom obrazovanju i osposobljavanju.** Kroz ovu mjeru predviđene su sljedeće indikativne prihvatljive operacije, i to: (1) pružanje podrške modernizaciji obrazovnih programa na svim nivoima stručnog obrazovanja čime će se ispuniti potrebe tržišta rada (kroz ugovor o pružanju usluga); (2) pružanje podrške kroz opremanje stručnih škola (kroz ugovor o nabavci opreme). Mjera 2.2. - **Podrška unapređenju inovativnih kapaciteta visokog obrazovanja, istraživanja i privrede.** Kroz ovu mjeru predviđene su sljedeće indikativne prihvatljive operacije, i to: (1) pružanje podrške u razvoju inovativnih vještina studenata, profesora i istraživača, uključujući razvoj analitičkih i planskih dokumenata, metodoloških priručnika, inoviranih studijskih predmeta i sprovođenje posebnih programa obuka, ako je moguće onih kojima se obezbjeđuje sticanje

licenci za dalji prenos znanja (kroz ugovor o pružanju usluga); i (2) pružanje podrške prenosu znanja i razvoju inovativnih vještina u preduzećima (kroz dodijelu grantova).

Prioritetna osa 3 - Unaprijeđenje socijalne inkluzije / Mjera 3.1. - **Podrška većem pristupu tržištu rada licima sa invaliditetom i pripadnicima RAE populacije.** Kroz ovu mjeru predviđene su sljedeće indikativne prihvatljive operacije, i to: (1) poboljšanje saradnje između biroa rada i centara za socijalni rad u cilju motivisanja i pružanja podrške procesu aktivnog uključivanja u tržište rada (kroz ugovor o pružanju usluga) i (2) podrška korisnicima grantova i ZZZCG u sprovođenju projekata za obuku i zapošljavanje za lica sa invaliditetom i pripadnika RAE populacije (kroz dodijelu grantova).

Prioritetna osa 4 - Tehnička podrška / Mjera 4.1. - **Podrška razvoju okvira za projektnu strukturu (project pipeline).** Kroz ovu mjeru predviđene su sljedeće prihvatljive indikativne operacije, i to: (1)- podrška OS u pripremi tenderske dokumentacije za ugovore o uslugama i nabavke, kao i smjernica za potencijalne aplikante, podrška potencijalnim aplikantima u pripremi njihovih aplikacija i pružanje znanja u upravljanju projektima (kroz ugovor o pružanju usluga). Mjera 4.2. - **Podrška Operativnoj strukturi u sprovođenju Operativnog programa** će se realizovati kroz direktni grant, a indikativne prihvatljive operacije su: podrška crnogorskoj administraciji za OP u pogledu svih aspekata upravljanja, monitoringa, evaluacije i kontrole, uključujući upravljanje grant šemama i javnim nabavkama; nabavka opreme za OS; priprema i sprovođenje informativnih i aktivnosti za obavještanje javnosti i vidljivost; podrška OS za upravljanje i finansiranje IPA IV sektorskog odbora za monitoring; i pružanje usluga pismenog i usmenog prevođenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? **Obrazložiti.**
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? **Obrazložiti.**
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? **Obrazložiti.**
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? **Obrazložiti.**

OP RLJR 2012-13 se finansira iz Instrumenta za prepristupnu pomoć Evropske unije kroz IPA IV komponentu (razvoj ljudskih resursa). U skladu sa članom 38 Uredbe o sprovođenju IPA-e, Crna Gora je u obavezi da obezbijedi odgovarajuće kofinansiranje u iznosu od najmanje 15%. **Ukupna vrijednost OP RLJR 2012-2013 iznosi 6.568.240,00 €. Doprinos EU iznosi 5.583.000,00 €, dok je predviđeni iznos nacionalnog kofinansiranja 985.240,00 €.**

S tim u vezi, za realizaciju programa potrebno je obezbijediti finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore za naredne tri godine, odnosno iznos kofinansiranja za ugovore o pružanju usluga i nabavci opreme, u ukupnoj vrijednosti od 504.465,54 €. Imajući u vidu da je realizacija ovog programa planirana za period od tri godine, navedeni iznos je planiran za vremenski period 2015-2017, odnosno za budžetsku 2015., 2016. i 2017. Godinu, i to na sljedeći način:

- za 2015. godinu, planirani iznos u budžetu CG jeste 90.548,09 €;
- za 2016. godinu planirani iznos je 292.108,16 €;
- za 2017. godinu planirani iznos je 121.809,29 €.

Imajući u vidu da je OPRLJR 2012-2013 predviđena dodjela grantova za sprovođenje aktivnosti u skladu sa programom, sami korisnici grantova obezbijediće sredstva za kofinansiranje istih, i to u iznosu od 454.012,55 € za naredne tri godine. Navedena sredstva kofinansiranja, bilo da je riječ o nacionalnom kofinansiranju ili kofinansiranju od strane korisnika granta, predstavljaju obezbjeđenje minimalnog iznosa kofinansiranja na nivou OPRLJR, koji je CG u obavezi da obezbijedi.

Imajući u vidu, da je početak implementacije OPRLJR 2012-2013 uslovljen dobijanjem akreditacije, odnosno

prenosom odgovornosti za samostalno upravljanje sredstvima sa Evropske komisije na Crnu Goru, što je i ostvareno u julu tekuće godine, sredstva su planirana za narednu fiskalnu godinu, odnosno za naredne tri fiskalne godine. S tim u vezi, sredstva su planirana budžetom Crne Gore, koji je u procesu usvajanja.

Budući da se sredstva Evropske unije, planiraju po pravilima i dinamici plaćanja propisanim od strane Evropske unije, metodologija koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka je zasnovana kako na zakonodavstvu EU, tako i na nacionalnom zakonodavstvu.

Predviđeni iznosi i okvirno vrijeme potrošnje sredstava pratili su odredbe Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja i dodjele donacija za spoljne aktivnosti EU (PRAG-a) i Odluke o načinu izrade i sadržini programskog budžeta Crne Gore. U skladu sa tim, Direktor za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći Ministarstva finansija, kao tijelo odgovorno za pripremu tenderske dokumentacije, ugovaranja i plaćanja za IPA komponentu IV, je napravio plan budžeta za narednu fiskalnu godinu, za relevantne projekte.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljne konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija (MVPEI), kao glavni koordinator procesa programiranja shodno funkciji Strateškog koordinatora za IPA komponente III i IV, u saradnji s Ministarstvom rada i socijalnog staranja kao Tijelom odgovornim za OP RLJR 2012-13 pristupilo je tokom 2010. godine procesu izrade ovog dokumenta. Od tada, uz pomoć međunarodnih eksperata i širokog kruga zainteresovanih strana u Crnoj Gori s jedne, i predstavnika Generalnog direktorata za zapošljavanje, socijalna pitanja i inkluziju Evropske komisije s druge strane, finalizovana je i usvojena finalna verzija Operativnog programa razvoj ljudskih resursa 2012-2013.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

U skladu sa članom 59 Uredbe o sprovođenju IPA-e, formiraće se Sektorski odbor za monitoring u cilju pružanja pomoći državi korisnici u ostvarivanju ciljeva programa. Odbor će se sastajati najmanje dva puta godišnje, na inicijativu države korisnice ili Komisije i imaće ulogu da se uvjeri u djelotvornost i kvalitet sprovođenja programa u cilju ostvarivanja definisanih ciljeva.

Kopredsjedavajući Odbora biće rukovodilac Operativne strukture i predstavnik Komisije. O njegovom sastavu odlučuje Operativna struktura, u saglasnosti sa službama Komisije. Pored predstavnika Komisije, predstavnici u Odboru biće: nacionalni IPA koordinator, Strateški koordinator za komponente Regionalni razvoj i Razvoj ljudskih resursa i operativne strukture programa. Takođe, ukoliko je relevantno, predstavnici državnih institucija, civilnog društva, socio-ekonomskih partnera i regionalnih organizacija mogu biti učesnici Odbora.

Datum i mjesto

05.11.2014

Starješina

Dr Igor Lukšić